

Francisco Pérez Diéguez "Xico", viticultor e adegueiro da Denominación de Orixe Monterrei

“En Monterrei, temos unha das mellores calidades de Galiza en viños tintos”

O oficio do viño venlle a Francisco Pérez Diéguez, coñecido como Xico, de familia: xa os seus avós vendimaban na parroquia de Mandín, nas terras arraianas de Monterrei. Traba-

llador do Sindicato Labrego Galego entre 1991 e 1995, vai agora para seis anos que decidiu retomar a herdanza familiar e plantar os seus propios viñedos: tres hectáreas nas que colleita

Mencia, Bastardo, Tempranillo, Dona Branca e Godello. Hoxe, é o último viticultor de Mandín, unha parroquia na que chegou a haber, hai trinta anos, un cento de adegas familiares.

■ ¿Como ve a situación da Denominación de Orixe Monterrei?

O tema vitivinícola no Val de Monterrei está bastante desartellado. Creo que se perdeu moita superficie vitivinícola, pois houbo moitos dereitos históricos que non se contemplaron cando se fixo o censo, e tamén porque se venderon moitos dereitos para outras denominacións de orixe (DO). Isto vai traer consecuencias nefastas para a zona.

Só a partir de que se acadou a DO houbo un pequeno pulo, pasándose dunha viticultura de pequenos colleiteiros tradicionais a outra na que aparecen as primeiras adegas, aínda que desapareceu a única cooperativa que existía na comarca.

Con todo, a DO de Monterrei segue a padecer o descoñecemento, segue sendo unha viticultura que fai viño para outras denominacións, co cal hai unha perda de valor engadido que debería ficar na comarca en beneficio doutras zonas coma o Ribeiro e Rías Baixas.

■ ¿Existen cifras dos dereitos que perdeu Monterrei?

Non coñezo a situación global pero, a *grosso modo*, segundo o que aconteceu na miña parroquia, aquí ficaron máis da metade dos dereitos sen recoñecer, e pode acontecer algo semellante no resto da comarca. En zonas de montaña, onde a viticultura era máis marxinal, perdéronse aínda máis dereitos.

■ Daquela, o Consello Regulador (CR) non semella estar facendo ben as súas tarefas.

Non, para nada. Un dos indicadores diso é que case ninguén coñece a DO Monterrei, mesmo na provincia

Xico é un dos poucos viticultores da zona que seguen cultivando a variedade Dona Branca

de Ourense e en vilas veciñas coma Xinzo, a pesares de que tradicionalmente vendimos boa parte da nosa produción en terras da Limia e de Monforte. Con todo, temos unha calidade das mellores de Galiza en viños tintos, semellante a Valde-

rras, que é moito máis coñecida; e en canto aos brancos, temos un grandísimo potencial. Aquí temos unhas condicións climáticas semellantes ás do sur de Castela e á Ribeira do Douro, a metade camiño entre o clima atlántico e continental, o cal

fai moi interesante a esta zona para producir viños.

■ ¿Ese descoñecemento de Monterrei ven entón dunha mala promoción?

Si. Eu creo que Monterrei non é coñecido porque non lle interesou á Administración, xa que había intere-

ses noutras zonas vitivinícolas que querían facer de Monterrei unha adega a granel para fornecerse de cantidades inxentes de uva e viños baratos. Agora temos menos produción e máis calidade, pero ao non sermos coñecidos non é nada.

■ Como sindicalista que foi, e agora labrego, coñecerá ben as relacións entre adegas e colleiteiros.

Aquí é moi difícil xuntar adegas. As que hai son de recente creación e queda moito por facer, pero non é doado. Eu creo que, por apatía, o CR non ten feito o seu labor en canto a ter as adegas unidas para traballar todas na mesma dirección. Creo que ese é un problema: que o CR e as adegas non teñen moi claro o que debe ser Monterrei. Hai quen defende a calidade, e a promoción debe ir unida a isto; pero moitos confórmanse só coa etiqueta. Debemos ter moi claro o viño que queremos facer antes de promovelos.

“Deberíanse fomentar as pequenas adegas entre 15.000 e 60.000 litros”

■ ¿Como valoraría a política vitivinícola da anterior Xunta?

Podo falar por experiencia. Eu teño unha explotación de viñado e a burocracia e o papeleo desaniman moito. A Administración non facilita nada con tanto trámite, e as subvencións son escasas chegan tarde.

Deberían fomentar pequenas adegas de colleiteiro como a miña, cunha produción entre 15.000 e 60.000 litros. No SLG, sabemos que para fixar poboación nas aldeas son máis útiles esas pequenas empresas viáveis, que fagan viños de calidade. Pero iso non se está a facer, a xente non se anima. En Mandín, a miña é a única explotación en activo, e non creo que se poñan en marcha outras porque non hai xente moza que se incorpore.

■ Di que só queda a súa explotación en Mandín. ¿Cantas había antes?

Aquí chegou a haber máis de cen adegas. Practicamente, cada casa era unha adega. E, polo menos, desas cen había dez que producían máis de mil olas (16.000 litros). Falo de hai trinta anos. Iso perdeuse. Hoxe, Mandín non dá máis de mil pesetas en viticultura. Só comezará a xerar riqueza de novo cando eu volva producir viño.

■ Iso vai ser moi difícil de recuperar.

Iso vai ser un labor que o vindeiro goberno ten que facer, e debe animar á xente dende as propias axencias de extensión agraria. Os axentes de extensión agraria abandonaron a dinamización da agricultura polo papeleo. É mellor que nos simplifiquen ese papeleo, e que se dediquen a for-

mar labregos mozos e a volver ás aldeas para animar, para informar sobre subvencións, para fomentar outra vez a agricultura.

■ Entón, ¿que lle pediría ao novo goberno da Xunta?

Que recupere o equilibrio da Galiza interior coa da costa. O abandono rural nas provincias de Ourense e Lugo é brutal e salvaxe; cómpre vivir nas aldeas para decatarse. Eu pediríalle unha política decidida de defensa do rural, das aldeas, dos agricultores, tratando de dignificalos, procurando que a mocidade que aínda vive nas aldeas fiquen nelas facéndolle ver que vai ter un apoio decidido da Administración. Só así podemos volver facer que nas aldeas non sigan pechando casas e emigrando a xente.